

RIKSDAGENS SVAR 143/2007 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om statens bolagsinnehav och ägarstyrning

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om statens bolagsinnehav och ägarstyrning (RP 80/2007 rd).

Beredning i utskott

Ekonomiutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (EkUB 10/2007 rd).

Beslut

Riksdagen har godkänt följande uttalanden:

1. Riksdagen förutsätter att regeringen i sin ägarpolitik tar hänsyn till stora industrifö-

retags sysselsättande roll och effekter för den regionala ekonomin.

2. Riksdagen förutsätter att statens inkomster av aktieförsäljning också används för att generera ny företagsamhet och finansiera tillväxtföretag.
3. Riksdagen förutsätter att regeringen under pågående valperiod ger ekonomiutskottet en utredning för hur lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning fungerar och hur staten genomför sin ägarpolitik.

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om statens bolagsinnehav och ägarstyrning

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på beslutsfattande som gäller statens bolagsinnehav och på statens ägarstyrning i bolag med statlig majoritet och i statens intressebolag.

Denna lag tillämpas inte på aktier som ägs av Folkpensionsanstalten, Finlands Bank, Statens pensionsfond eller statens affärsverk, och rösterna för de aktier som dessa äger beaktas inte när rösttalsandelar enligt denna lag beräknas.

Denna lag tillämpas endast på beslutsfattande och ägarstyrning i fråga om de bolag som avses i 1 mom. Om ett bolag som avses i 1 mom. är moderbolag till en koncern, tillämpas lagen inte på dess dottersamfund. Lagen tillämpas inte heller på aktier som staten äger i ett bostadsaktiebolag eller i ett bolag vars huvudsakliga syfte är att äga eller besitta en viss fastighet eller fastighetshelhet.

Föreskrivs om ett bolag eller dess ägarstyrning särskilt genom lag, följs bestämmelserna i den lagen till den del något annat inte föreskrivs i denna lag.

2 §

Definitioner

Med *beslut som gäller statens bolagsinnehav* avses åtgärder genom vilka staten överlåter eller förvärvar aktier eller som aktieägare godkänner sådana beslut i bolagens organ av vilka följer att statens andel av innehavet eller röstetalet i bolaget ändras.

Med *statens ägarstyrning* avses utövande av statens rösträtt vid bolagsstämmor samt andra åtgärder genom vilka staten som aktieägare medverkar i bolagens förvaltning och påverkar deras verksamhetsprinciper.

Med *bolag med statlig majoritet* avses ett aktiebolag där staten har majoriteten av det röstetal som samtliga aktier medför.

Med *statens intressebolag* avses ett aktiebolag där staten har minst tio och högst femtio procent av det röstetal som samtliga aktier medför. När denna lag tillämpas kan genom förordning av statsrådet till statens intressebolag förordnas också ett bolag där statens andel av röstetalet är under tio procent. En förutsättning är att statens aktieinnehav i bolaget anses betydande med beaktande av antingen ekonomiska faktorer eller sådana som sammanhänger med ägarstyrningen.

3 §

Riksdagens samtycke till beslut som gäller förvärv av eller avstående från bestämmande inflytande

Om ett beslut som gäller statens bolagsinnehav avser innehavs- eller företagsarrangemang vilka leder till att staten inte längre är bolagets enda ägare eller till att staten avstår från sin majoritet i bolaget, kan beslutet fattas endast om riksdagen har gett sitt samtycke till detta. Riksdagens samtycke behövs dock inte för ett arrangemang, där staten i det nya bolag som uppstår som resultat av arrangemanget har en viss andel av röstetalet enligt ett tidigare beslut av riksdagen.

Om ett beslut som gäller statens bolagsinnehav avser innehavs- eller företagsarrangemang

vilka leder till att bolaget blir ett bolag med statlig majoritet, kan beslutet fattas endast om riksdagen har gett sitt samtycke till detta. Riksdagens samtycke behövs dock inte, om staten inte placerar mera medel i bolaget eller om bolaget får statlig majoritet i samband med ett sådant företagsarrangemang eller aktiebyte där staten får aktierna eller de medel som ska placeras som en motprestation för aktier som den överlåtit. Riksdagens samtycke behövs inte heller, om staten tecknar aktiemajoriteten i ett bolag som ska bildas eller skaffar sig majoritetsställning i ett bolag som är litet eller medelstort. Bolaget är litet om det uppfyller de gränsvärden som föreskrivs i artikel 11 i rådets fjärde direktiv 78/660/EEG grundat på artikel 54.3 g i fördraget om årsbokslut i vissa typer av bolag, och medelstort om det uppfyller de gränsvärden som föreskrivs i artikel 27 i nämnda direktiv.

4 §

Statsrådets behörighet

Statsrådets allmänna sammanträde behandlar och avgör ärenden som gäller

1) överlåtelse av aktier och aktieförvärv i bolag med statlig majoritet och i statens intressebolag,

2) statens medverkan i ett sådant arrangemang där aktier i ett bolag som helt ägs av staten som en följd av arrangemanget överlåts till andra,

3) statens medverkan i fusion och delning samt i ett sådant arrangemang där statens andel av det röstetal som samtliga aktier i bolaget medför som en följd av arrangemanget förändras med minst fem procentenheter eller på ett annat sätt som är betydande med tanke på äganderätten,

4) statens medverkan i ett beslut genom vilket bolaget försätts i frivillig likvidation,

5) statens aktiekapitalinvesteringar och andra investeringar på villkor för eget kapital i bolag med statlig majoritet och i statens intressebolag, samt

6) allmänna principer och handlingsdirektiv som gäller statens ägarpolitik och ägarstyrning.

Aktier kan förvärvas till staten samt aktiekapitalinvesteringar och andra investeringar på villkor för eget kapital kan göras endast

1) inom ramen för de anslag som i statsbudgeten anvisats för syftet samt på de villkor och förutsättningar som nämns där,

2) genom att egendom som staten äger används för att betala aktieteckningarna, samt

3) i samband med ett sådant företagsarrangemang eller aktiebyte där staten får aktier som motprestation för aktier som den överlåt.

5 §

Behörigheten för det ministerium som svarar för ägarstyrningen

Det ministerium som svarar för ägarstyrningen behandlar och avgör ärenden som gäller

1) förordnande av statens representanter vid bolagsstämmor och handlingsdirektiv till dem,

2) utövande av de rättigheter som ankommer på staten i egenskap av aktieägare,

3) annan ägarstyrning av bolagen, samt

4) statens medverkan i ett sådant arrangemang där statens andel av röstetalet för samtliga aktier i ett annat bolag än ett som i sin helhet ägs av staten som en följd av arrangemanget förändras på ett annat sätt än det som avses i 4 § 1 mom. 3 punkten.

6 §

Behörighet för ett ämbetsverk eller en inrättning som svarar för ägarstyrningen

Om administreringen av aktier som tillhör staten genom ett beslut av riksdagen eller statsrådet har anförtrotts ett visst ämbetsverk eller en viss inrättning, har ämbetsverket och inrättningen den behörighet och de uppgifter som med stöd av 4 och 5 § ankommer på statsrådet och det ministerium som svarar för ägarstyrningen, och för ämbetsverket och inrättningen gäller samma begränsningar som med stöd av 3 § och 4 § 2 mom. gäller statsrådet.

7 §

Överlåtelse av aktier som tillhör staten

På överlåtelse av aktier i bolag med statlig majoritet och i statens intressebolag tillämpas inte bestämmelserna i 24 § i lagen om statsbudgeten (423/1988).

Aktier som staten äger får inte överlåtas till ett pris som är lägre än gängse värde, om inget annat följer av särskilda omständigheter som är förknippade med överlåtelsen. För en väsentlig underskridning av gängse värde måste riksdagens samtycke ha inhämtats. Med överlåtelse av aktier jämföras ett sådant innehavs- eller företagsarrangemang där statens andel av röstetalet för samtliga aktier i bolaget som en följd av arrangemanget ändras betydligt. Med aktier jämföras lån mot konvertibla skuldebrev, optionsrätter och andra handlingar och finansiella instrument som ger rätt att teckna aktier eller använda rösträtt.

8 §

Fastställande av gängse värde

Som gängse värde på aktier anses det pris som det är möjligt att få för aktierna vid handel som genomförs med normala kommersiella villkor.

Det gängse priset på aktier i ett bolag vilka är föremål för offentlig handel eller multilateral handel enligt värdepappersmarknadslagen (495/1989) i situationer där aktier säljs bildas antingen vid ovan avsedda handel eller vid en representativ anbudsauktion som genomförs utanför denna handel.

Det gängse priset på aktier i ett annat bolag än ett sådant som avses i 2 mom. i situationer där aktier säljs bedöms med värderingsmetoder som allmänt används vid företagsförvärv.

I situationer med företagsarrangemang och aktiebyte bedöms det gängse priset med värderingsmetoder som allmänt används vid företagsförvärv. De metoder som används vid värderingen ska tillämpas på samma sätt på alla företag som deltar i ett företagsarrangemang eller aktiebyte och på deras värdepapper.

9 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

10 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

Genom denna lag upphävs lagen av den 19 april 1991 om utövande av statens delägar rätt i vissa aktiebolag som bedriver ekonomisk verksamhet (740/1991).

När lagen träder i kraft upphävs sådana beslut av riksdagen med vilka har föreskrivits om statsrådets behörighet på ett sätt som avviker från 3 §. För beslut som gäller statens bolagsinnehav behövs inte riksdagens samtycke, om riksdagen före denna lags ikraftträdande har godkänt att staten avstår från sin majoritet i ett bolag.

Helsingfors den 18 december 2007